

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1746. usque ad
Annum 1749

Luxemburgi, 1753

XVI. Definitio, ac determinatio Causarum inter Regimen Bononiæ, &
Ganzanighi, Villæfontanæ &c. 9. Martii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74761](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74761)

Ex his, quæ hæcenus dicta sunt, satis apparet, quam apte in hoc ipso Sanctorum Apostolorum PETRI & PAULI latissimo die hodierna Canonizationis solemnia celebrentur. Nunc autem, quoniam prope Aram constitimus, sub qua eorundem Beatorum Apostolorum cineres & ossa jacent, quid aliud restat, nisi ut ad vos gloriosi Apostolorum Principes, orationem nostram & preces humiliter convertamus? Tu quidem, Beatissime Petre, Venerabilem hunc Clerum de Cælo respice, qui abs te originem ducit, quique nomini tuo devotus te perpetuo colit: respice & Nos, qui in hanc principem omnium Cathedram a te institutam, & quæ Ecclesiarum omnium unitatis est centrum, impares licet meritis successimus. Tu vero, Beatissime Doctor Gentium Paule, populum hunc, quem te præ cæteris diligere, tuoque cordi inhære, litteris tuis significabas, peramanter respice. Ad vos enim, Parentes optimi, & amantissimi Urbis hujus Patroni, in tanta hujus diei celebritate, fiducia pleni confugimus, ut, vestris intervenientibus meritis, a Deo impetremus Catholicæ Fidei propagationem, Romanæ Ecclesiæ, quæ sanguinis vestri pretio fundata est, exaltationem, & sanctam rectam Apostolicæ hujus Sedis dignitatem, cujus vindices & propugnatores vos semper extitistis. Ad vos deinde convertimur, Fidelis, Camille, Petre, Joseph, & Catharina, quos modo nostros apud Deum intercessores fore solemniter declaravimus, quosque fidelibus populis tanquam præclara virtutum exempla proposuimus: Vos quoque humiliter corde obtestamur, ut Christianam Religionem, ut Fidem, ut denique Apostolicam Sedem apud Deum orationibus vestris tegere ac tueri dignemini; Nobis præsertim in ærumnis, quibus in diem consistamur, & quibus Petri navicula jactatur, opem auxiliumque divinum implorantes. Spe magna nitimur, Deum, Vobis intercedentibus, Nos in medio mari periclitantes non relicturum. Habemus enim perpetuo ante oculos Petrum in mediis fluctibus, super aquas maris a Domino ambulare jussim, & naufragio perire metuentem: Quem Augustinus advertens, *In unda, inquit, exclamavit turbans Petrus, & dicat: Domine, salva me. Porrigit enim Dominus manum; & quomodo increpet dicens: Modica fidei, fidei, ut quid dubitasti? tamen a fluctibus rapit, & consistentem infirmitatem suam, atque illius auxilium postulantiem, perire non sinit.* Demum Gloriosi Principes Apostolorum, Beatique nuper in Sanctorum Catalogum relati, lenite iram Dei in furore suo terras arguentis: exorate omnipotentem Principem pacis, in cujus manibus sunt corda Regum, & sub quo curvantur, qui portant Orbem, ut Christianos Principes, diuturnis nimium dissidiis inter se decertantes, in pristina charitatis compagem restituat.

XVI.

Definitio, ac determinatio Casarum inter Regimen Bononiæ, & Communitates Medicinæ, Ganzanighi, Villafontana &c.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SOLLICITUDINEM providi Principis cum in id præcipue deceat animadvertere, ut Provinciarum suarum recte instituta divisio inviolabiliter observetur, & qualibet inferiores Civitates, Oppida, Casra, & Villæ, in iis potissimè, quæ spectant ad publicum cujuslibet Provincie regimen, & universalem administratio-

nem, majoris Civitatis, cui subsunt, ejusque legitimorum Præsidum jurisdictionibus, & sanctionibus obediant, ac unusquisque, cæterorum instar communia onera ferat, ne propter odiosas quorundam immunitates, & exemptiones, id, quod aliquibus indebitè remittitur, in magnum aliorum damnum refundatur; Ex debito proinde supremæ potestatis nostræ, quoties, turbato rerum ordine, alicujus Provincie unitatem scindi, & universitates, privatæque personas subjectionem excutere, atque ab oneribus se se subtrahere conspiciamus, & exinde lites, & discordias præsertim ab antiquo tempore exortas adhuc vigere, toties ad eas radicitus præcidendas, & extirpandas, ac tribuendum tandem unicuique jus suum, animum nostrum opportunè intendere non recusamus.

Sicut itaque accepimus, & aliunde quoque præcedenter ignotum Nobis non erat, inter Communitates Casri Medicinæ, annexarumque Terrarum Villafontana, & Ganzanighi ex una, & Administratores Datii magni, seu Gabella grossæ Civitatis Bononiæ ex altera parte, lis gravissima antiquitus exorta fuit super eo, an Communitates præfate ad hujusmodi Datii solutionem tenerentur, necnè; Quamvis autem (antiquioribus aliis Decretis consulto prætermittis) Auditor Generalis Legationis Anno millesimo quingentesimo nonagesimo, & subinde Auditor Vice-Legati Anno millesimo quingentesimo nonagesimo tertio unanimi sensu quoad possessorium induissent Medicinensibus beneficium mantentionis in quasi possessione præsentiarum exemptionum, & immunitatum, quoad petitorium tamen subinde pronunciatum fuit favore Administratorum Gabellæ; Eadem verò causa in gradu appellationis Auditorio Rotæ commissa, & coram bo. mem. Magistro Buratto tunc uno ex ipsius Rotæ Auditoribus proposita, post editum rescriptum, ut videretur de bono jure etiam ad effectum mantentionis, resolutum fuit Anno millesimo sexcentesimo decimo septimo, non esse dandum Mandatum de maturendo Administratoribus Gabellæ grossæ, & Anno deinde millesimo sexcentesimo decimo nono non esse locum descriptioni Mercium, juxta Decisiones ducentessimam octingentesimam quintam, & tercentessimam nonagesimam octavam inter impressas coram eodem Buratto. Cumque postea lis continuata fuisset sub examine petitorii, & pro parte Medicinensium deduceretur, quod licet per felicis recordationis Bonifacium Papam IX. Prædecessorem Nostrum Terra Medicinæ, annexæque Villæ fuissent Bononiensi Provincie unitæ, & incorporatæ, attamen per bonæ memoriæ Balthaxarem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Cossam nuncupatum, dum Legati munere fungebatur, ab eadem Provincia fuerant dismembrata, proinde coram eodem Buratto, & successivè coram similis memoriæ Magistro Ubaldo tunc dicti Tribunalis itidem Auditore, disceptato peculiari dubio super subsistentia recensitæ dismembrationis, resolutum fuit constare de dismembratione juxta alias Decisiones pariter impressas, octingentesimam vigesimam octavam coram Buratto, atque alias geminas coram Ubaldo, inter recentiores decisionem septuagesimam, & decisionem centesimam septuagesimam primam parte quinta tomæ primo, adversus quas decisiones cum Administratores præfati deduxissent posteriores Apostolicas Literas præcordationis Martini Papæ V. etiam Prædecessoris Nostri, per quas præfata dismembratione tanquam illegitima de medio sublata, memoratas Communitates, & Loca Bononiensium

Relatio litis jam dudum introducta in eo, an Communitas Casri Medicinæ &c. teneatur ad solutionem Datii magni.

Pro-

& Loca Bononiensi Provincia reuniverat, & incorporaverat, adhuc tamen sub speciali dubio responsum fuit, reunionem Martini V. non suffragari, prout ex decisione quadringentesima nonagesima sexta parte quinta tomo secundo recentiorum.

Nova litis
instauratio
etiam super
aliis inciden-
tibus.

Quia verò quaestiones de unione, vel dismembratione praefatorum locorum, utpotè percutientes jurisdictionalia Civitatis Bononiae, non ad peculiare Administratores Gabellae grossae per felicis recordationis Eugenium Papam IV. usque ab Anno millesimo quadringentesimo trigesimo secundo Archigymnasio Bononiensi applicata, sed praesertim, & directè pertinebant ad Regimen Civitatis Bononiae in illa causa nequitiam citatum, cujus proinde jura infirmè, & non satis, aut plene deducta, haud poterant sic per indirectum laedi, aut vulnerari, hinc idem Regimen è re sua putavit, novum contra memoratas Communitates instruere Judicium, prout instruxit coram Congregatione Consilium. Verum deinde a recolenda memoria Urbano Papa VIII. Praedecessore quoque Nostro commissa hujusmodi nova causa tunc existentis Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinali Camerario, qui procederet cum Voto Camerae, haec postquam Anno millesimo sexcentesimo quadragesimo primo demandavit, ut, pendente lite, Medicinenses summam pro oneribus solvi solitas deponerent juxta mentem Tribunalis, prout de facto in aliquibus quantitatibus fuerunt deposita, plures resolutiones edidit inter se varias; prius etenim rescriptis Anno millesimo sexcentesimo quadragesimo nono, Communitates praefatas non esse de districtu, neque de Comitatu in casu, & ad effectum, de quo agebatur; Inde verò cum pro Gabella Vini, quae Cameralis est, Conductor Camerae Apostolicae Anno millesimo sexcentesimo octuagesimo primo Medicinenses adstringeret ad solutionem, ipsi verò praetenderent manutenendos esse immunes per Bononiae Regimen ab hoc non minus, quam a ceteris oneribus Cameralibus, memoratum Camerae Tribunal praetensionem huic primo loco adhaesit, at subinde Anno millesimo sexcentesimo octuagesimo secundo recedendo à decisio, declaravit Regimen non teneri: successive autem Anno millesimo sexcentesimo nonagesimo octavo sub novo examine positis resolutionibus Annorum millesimi sexcentesimi quadragessimi noni, & millesimi sexcentesimi octuagesimi secundi perstitum fuit in decisio Anno millesimo sexcentesimo quadragesimo nono quoad onera Communitativa tantum, & in decisio Anno millesimo sexcentesimo octuagesimo secundo quoad onera Cameralia tantum, ita ut Regimen non teneretur manuteneri Medicinenses exemptos juxta conventiones Anni millesimi quadringentesimi undecimi, indultoque post hujusmodi rescriptum utrique parti beneficio nova Audientia, causaque repropo- sita die decimaquinta Junii Anni millesimi sexcentesimi nonagesimi noni, suffragia aequaliter scissa fuerunt, nullaque capta resolutione negotium principale remansit ab inde in posterum indecisum, etiamsi posterioribus, atque etiam intermediis temporibus, subalterna quadam quaestione coram pluribus Judicibus, & signanter Anno millesimo sexcentesimo septuagesimo quarto coram bonae memoriae Cardinali Bonacursio Legato, & Anno millesimo sexcentesimo octuagesimo sexto coram Magistro Costaguto tunc Camerae Apostolicae Clerico excitata fuerint, vel super assertis attentatis, & innovationibus pendente lite sequitis, aliisque incidentibus, & emergentibus, juxta varietatem casuum variis quoque Decretis resoluta.

Recursus
ad Pontif.

Recursus autem ad Nos habito ex parte Bononiensis Regiminis per supplicationes humi-

liter expositas prius ab olim Marchione Paride Maria de Grassis, & postea a dilecto filio Fulvio Comite de Bentivolis Civitatis Bononiae Senatoribus, & Oratoribus apud Sanctam Sedem, relativisque praedictis gravissimis, quae ceteris Bononiensis Provinciae Communitibus, Aerarioque Civitatis notissimis de causis admodum exhausto, irrogata fuerant, & adhuc irrogabantur, ex quo Medicinenses, eorumque Confortes, per tempus ultra centenarium, sub motivo litis pendens, onera communitativa, & cameralia subire omnino recusabant, immo introductis, vel adactis quampluribus mercimoniis, nulla persolvebant datia, veritasque fraudes passim committebant; implorata fuit benignitas nostra, ut per opportunum, expeditumque remedium veteri huic gravissimo malo finis aliquando imponeretur, ne reassumpto judiciali tramite litis jam per seculum & ultra indecisa, renovatisque utrinque dispendiis, diu nimis contentionis terminus expectaretur; Materia verò, & petitio praefati Regiminis suprema providentia nostra dignè cum apparuerint, causam, & causas à quibusvis Judicibus, & Tribunalibus ad Nos revocavimus, utque omnia ritè, rectèque procederent, dilecto filio Magistro Clementi Argenvillers Praelato Domestico, & Auditori Nostro specialiter mandavimus, ut susceptis hinc, & inde scriptis informationibus facti, & juris per utramque partem praesentandis, illisque invicem communicatis, receptisque similiter responsionibus, & replicationibus, ac defensoribus colligantium, quantum oportuisset, oretenus etiam auditis; omnia Nobis distincto ordine referret.

Qui causam
ad se advocat.

Qua potestate facta, Pars utraque copiosissimas informationes impressas porrexit cum summarum recentiorum, tum veterum documentorum, praesertim verò eorum, quae in libro quodam Privilegiorum, atque exemptionum Medicinae Typis Bononiae dato Anno millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo continentur. Illisque omnibus seculo examinatis, cum praefatus Magister Clemens Auditor Noster ad meliorem rei elucidationem, difficultates, quas mente conceperat, Partibus in scriptis pandisset, & Nos etiam, ne quid remaneret occultum, in Apostolicis secretioribus Tabulariis monumenta omnia etiam antiquissima ad rem facientia inquiri, atque inde extrahi fecissemus, hinc diffusissima responsiones, & replicationes utrinque supervenerunt, & ita non solum, quae antiquitas coram variis Judicibus Bononiensibus, quae pariter in Auditorio Rotae coram Buratto, & Ubaldo praedictis, quaeque rursus in tribunali Camerae, ipsa Camera interdum comparente, & jura Medicinensium coadjuvante, & coram aliis quoque Judicibus, sed quamplura insuper de novo inventa documenta deducta, & matura respectiva ponderatione ventilata fuerunt, ac per diuinam fere biennem collustationem discussa.

Illam cogno-
scat.

Factaque demum ab ipso Magistro Clemente Auditore Nostro rerum omnium plenissima relatione, atque a Nobis ipsis inter tot gravissimas Principatus Nostri curas, ad Lancem Justitiae, & aequitatis, momentis omnibus rationum ab unaquaque parte expositarum perlustratis, atque libratis, cum sanè cognoverimus, negotium in duo potissima capita dividi; Unum scilicet, utrum Terra, & Communitates Medicinae, Villefontanae, & Ganzanighi fuerint, & sint de districtu, & Comitatu Bononiae, seu potius distinctum, & particulare Territorium constituent; Alterum verò, utrum posito, quod sint de Comitatu, & districtu, reputari, tractari, & gubernari debeant ad instar ceterorum locorum, & Communitatum Comitatus Bononiae, tam in ordine ad jurisdictionalia, quam

Et quaestio-
num capita
ad duo re-
stringenda.

Decidit ut
infra.I.
Oppidum
Medicinæ,
& annexas
Terras esse
de Comitatu
Bononiensi.

respectu onerum tam Cameralium, quam communitativorum, seu potius legitime gaudere possint aliquo speciali privilegio, & exemptione: Divino semper implorato presidio, Motu proprio, certa que scientia, ac matura deliberatione nostris, & de Apostolica potestatis plenitudine, utramque controversia caput, in hunc, qui sequitur, modum, & formam, suprema auctoritate Nostra decidimus, & terminamus; Sicque perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari volumus, & mandamus videlicet.

In primis debito ordine a priori capite exordientes, cum recognoverimus, enunciatis Terras Medicinæ, Villafontanæ, & Ganzanighi usque ab Anno millesimo tercentesimo nonagesimo secundo per Bonifacium IX. Prædecessorem prædictum, Comitatu Bononiensi fuisse unitas, adnexas, & incorporatas, & quamvis memoratus Balthazar Cardinalis Anno millesimo quadringentesimo tertio illas ab eodem Comitatu dismembrasset, attamen dictum Martinum V. Prædecessorem successivè, Anno scilicet millesimo quadringentesimo decimo nono, dismembrationem antedictam, etiam tanquam nullam, & illegitimam revocasse, eademque Terras de novo Comitatu Bononiensi incorporasse pariter, & univisse, ita ut deinceps de Comitatu hujusmodi esse intelligerentur, ac ab omnibus ceteri deberent, & appellari, illasque Civitatis dominio, potestate, jurisdictioni, & arbitrio subjecisse, & supposuisse; Cumque iidem Nobis plenè confiterentur de subsequuta, & quidem in omni genere amplissima dicta Martiniana reunionis observantia, nam felix recordationis Sixtus Papa IV. similiter Prædecessor Noster, dum Anno millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto de consilio trium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium quæstionem confinium inter Bononienses, & Imolenses definiivit, non modo tales designavit confines, per quos reipsa memorata Terra intra ambitum Territorii Bononiensis necessariò includebantur, sed expressè quoque declaravit, Medicinæ Castrum Bononiensibus esse subiectum. Item ejusdem recordationis Noster pariter Prædecessor Julius Papa II. Anno millesimo quingentesimo septimo in geminis ejus literis in forma Brevis ad supplicationem Medicinensium indultis, & expeditis, eos de districtu, & Comitatu Bononiensi reputavit, & palam enunciavit, prout similiter similis recordationis Paulus Papa III. Noster iidem Prædecessor Anno millesimo quingentesimo quadragésimo septimo confirmando augmentum Salarii Prætoris Medicinæ a Bononiensi Senatu statutum, Medicinæ oppidum tanquam sub districtu, & dominio Civitatis Bononiæ existens, enunciare non dubitavit.

Quibus Pontificiis actibus cum adimplere comperti fuerint per duo fere secula ab unione Martiniana, usque ad tempus litis motæ per Regimen, alii publici, privati que Actus penè innumeris, comprehensionem Medicinensium sub districtu, & Comitatu Bononiæ unisonis semper expressionibus præferentes; Legati enim, & Vice-Legati, Auditores, alii que Judices Bononiæ in ipsismet sententiis super præsentis privilegii, & exemptionibus Medicinensium latis, qualitatem districtualem, seu Comitatensem ad Medicinensium petitionem perpetuò enunciarunt; Medicinenses ipsi, eorumque uniti, in resolutionibus consiliariis, publicis Instrumentis, actibusque Judicialibus se se tanquam de Comitatu, & districtu Bononiensi asserere, exprimere, palamque evulgare non destiterunt, & ita quoque servarunt usque ad præfata tempora litis motæ Magistratus Bononienses in eorum provisionibus, & ordinationibus; qui præ-

terea non modo per Prætores à Regimine extractos, prout extrahuntur usque ad præsens; easdem Terras gubernabant, verum insuper Capitaneos deputabant, Consiliarios eligebant, bonorum communalium divisionibus præsidebant, data exigi faciebant, licentias pro contrahendis nomine Communitatis debitis impartiebantur, ceterosque Jurisdictionis Actus super prædictis, non secus, ac super ceteris subiectis Communitatibus exercebant.

His itaque omnibus, ac plerisque aliis probè consideratis, ac præsertim unione Bonifaciana, & reunionem Martiniana, tot subsecutis Pontificiis Actibus, ac diuturna, amplissimaque fere bis centenaria observantia communitatis, & comprobatis, quorum omnium, & singulorum tenores hic pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, aliisque iustis de causis nobis notis, animumque nostrum, etiam independentem à præmissis, rationabiliter momentibus; Supremo iudicio, & potestate nostra decernimus, decidimus, ac declaramus, & ex certa scientia, animique nostri matura deliberatione præcipimus, & mandamus, oppidum Medicinæ, annexasque Terras Villafontanæ, & Ganzanighi, earumque Territoria, & Communitates, & particulares Personas de districtu, & Comitatu Bononiensi fuisse, & esse, ac in posterum censendas, & reputandas fore, ad instar aliarum Communitatum Gubernio, & Civitati Bononiæ sine ulla controversia subiectarum, Exceptiones verò pro parte dictarum Communitatum late allegatas tam adversus unionem Bonifacianam ex capite asserterum revocationum, sive scilicet pro posteriorem ejusdem Bonifacii Prædecessoris Bullam editam die vigesima prima Decembris Anni millesimi quadringentesimi secundi, sive per dismembrationem factam Anno millesimo quadringentesimo tertio per antedictum Balthazarem Cardinalem, sive demum per Acta sessionis ultimæ Constantiensis Concilii, quam etiam adversus Martinianam reunionem, ex præsentis subreptionis, & obreptionis Capitibus, prout quoque ex vigesimo primo subobscuro, incoherente, ac prorsus inefficaci inter quadam dicti Eugenii IV. Prædecessoris Capitula, tamquam insubstantes, inanes, & irrelevantes, ac nullius roboris declaramus, atque rejicimus; Ac pro potiori cautela, dismembrationem præfatum jam à supra dicto Prædecessore Martino V. revocatam, ac de medio sublata, præfatumque iidem Capitulum vigesimum primum, nec non præfatas, & alias quascumque Sententias, Decreta, & Provisiones Legatorum, Vice-Legatorum, & aliorum quorumvis iudicum, ac Tribunalium, etiam Rotæ, & Camera Apostolicæ, & alia quævis in contrarium quomodolibet factientia, motu, scientia, & potestatis plenitudine prædictis revocamus, & abolemus, ac respectivè irritamus, & annullamus, recensitasque Bonifacianam, & Martinianam unionem, atque reunionem, contrariis quibuscumque non obstantibus, iidem motu, scientia, & Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium approbamus, confirmamus, & de novo concedimus, atque innovamus, illisque novæ, ac perpetuæ firmitatis robur adjicimus.

Hinc autem ad definitionem secundi ex duobus propositis controversiarum capitibus coherentem ad præmissa procedentes, easdem profectò Communitates in posterum, & in perpetuum per Sanctæ Sedis Apostolicæ Legatos, ac Bononiæ Regimen, ejusque Magistratus juxta pervulgata capitula felix recordationis Nicolai Papæ V., Gregorii Papæ XIII., & Gregorii Papæ XV. Prædecessorum Nostrorum, ac eo prorsus modo, & forma, quo cetera omnes indubitanter subiectæ Communitates tractantur,

II.
Communitates dicti Oppidi, & Terrarum unitarum gubernari debent à Legato Sanctæ Sedis, & Regimine Bononiensi.

& gubernantur, in omnibus tractari, ac gubernari precipimus, & mandamus: Id tantum quoad jurisdictionalia ex conventionibus usque ab Anno millesimo quadringentesimo undecimo inter Medicinenses, & Regimen tunc populare Civitatis Bononiæ initis, utpotè per Gregorium Papam XIII. Prædecessorem præfatum confirmatis, declaramus, & respectivè præservantes, ut scilicet Prætor à Civitate ad eorundem locorum gubernium de more mittendus, illorumque Incolis, & Habitatoribus in Civilibus, & Criminalibus jus diciturus, attendere, & observare debeat municipalia præfatarum Terrarum Statuta legitimè condita ante memoratam conventionem Anni millesimi quadringentesimi undecimi, quatenus adsint, & præsentibus nostris literis non adversentur; quatenus verò non existant, sicut etiam in iis, in quibus fortè non disponunt, procedat juxta Statuta Superioris Civitatis Bononiæ, ubi hæc de controversis materiis disposuerint, sin minus secundum juris dispositionem.

Quod verò attinet ad onera realia, personalia, & mixta, pro eo sanè, quod ad onera Cameralia spectat, ea videlicet, quæ à Romanis Pontificibus Ecclesiastica ditionis subditis imposita sunt, quæque juxta Constitutiones Apostolicas, & commune Doctorum placitum, sub Cameralium nomine veniunt, sive hæc directè per Cameram Apostolicam, ejusque Ministros, & Affictuarios, seu potius ab ipso Regimine, & Camera Bononiæ, ejusque Dactariis, & juribus, & in representantia præfatae Apostolicæ Camere exigantur: Ad hæc equidem onera, ad instar cæterarum huic Apostolicæ Sedi subjectarum Communitatum, Medicinenses quoque, eorumque unitos, ac Consortes, non minus pro præterito, quam pro præsentis, & futuro tempore omnino teneri, ac obligatos fuisse, & esse decidimus, definimus, atque mandamus: Bononienses verò ad illorum relevationem, seu reintegrationem, vel ad solvendum Cameralia onera pro ipsis Medicinensibus, & unitis, neque ex conventionibus Anni millesimi quadringentesimi undecimi, illarumque spiritu, seu interpretatione, nec alio quovis titulo, aut ratione adstringi potuisse, vel in futurum posse declaramus. Id ipsum verò, quod de Cameralibus oneribus definimus, atque præscribimus, ad onera quoque illa communitativa, Gabellas, & Datia, quæ ad Cameralium onerum solutionem applicata fuerunt, prout etiam ad alia communitativa, quæ vigeant ante conventiones Anni millesimi quadringentesimi undecimi, tamquam taxativè loquentes de exemptione ab oneribus ex tunc in futurum imponendis, extendimus, & ampliamus.

Quo vero ad alia onera decernit, ut in corpore.

Quo verò ad cætera onera communitativa, Gabellas, & Datia, quæ post præfatas conventiones per Civitatem, & Regimen Bononiæ legitimè fuerunt imposita pro publicis, & communibus ejusdem Civitatis, & Comitatus indigentis, & quibus respectivè cætera subiecta Civitati communia generaliter tenentur, pro illis quidem exemptionem, & immunitatem indultam, seu concordatam in præfatis conventionibus Anni millesimi quadringentesimi undecimi, attentata illarum confirmatione per dictum Prædecessorem Gregorium XIII. concessa Medicinensibus, eorumque consortibus suffragari decidimus, usque tamen ad diem quintam Novembris Anni millesimi sexcentissimi nonagesimi primi, & non ultra; ab eo vero tempore cum evulgata fuerit amplior, saluberrima Constitutio pie memorie Innocentii Papæ XII. Prædecessoris nostri revocatoria quarumvis exemptionum quomodocumque obrentarum, & indultarum, tam ab oneribus Cameralibus, quam etiam à Communitativis, etiam exemptiones

hujusmodi fuissent Apostolica quoque auctoritate semel, aut pluries confirmata, approbata, revalidata, & innovata, vel per Judicum auctoritatem canonizata, quam deinde Constitutionem felicis recordationis Clemens Papa XII. pariter Prædecessor noster per alteram editam idibus Januarii Anni millesimi septingentesimi trigesimali secundi confirmavit, & renovavit, à præfato proinde tempore editæ Constitutionis Innocentii XII., declaramus exemptiones omnes ab oneribus Communitativis, Datias, & Gabellis hujusmodi, contentas in conventionibus Anni millesimi quadringentesimi undecimi, unà cum earum quibusvis etiam Apostolicis confirmationibus, & judicialibus, vel extrajudicialibus approbationibus, & canonizationibus, omnino cessasse, & penitus abrogata remansisse, neque ad evitandam earundem Constitutionum censuram, nullum cujuscumque allegatæ onerositatis titulum Medicinensibus, eorumque Consortibus suffragari posse, & sic à tempore, ut supra, etiam ad onera prædicta Communitativa, Gabellas, & Datia tam præcedenter, quam subinde imposita, ac in futurum forsan imponenda, ad instar cæterarum oneribus hujusmodi subjectarum Communitatum persolvenda obligatos fuisse, & esse decidimus, definimus, atque precipimus.

Ne autem ex antiqua, & pævetusta lite, quam hæc nostra perpetuò valitura definitione, Deo dante, qui pacis auctor est, & amator, terminamus, & extinguimus; alia nova lis exoriat, & subreseat super præteritorum onerum liquidatione à tempore, quo illa deberi mox supra statuimus, præmemoratas Communitates Medicinæ, Villafontanæ, & Ganzanighi ad eorum dumtaxat onerum sive Cameralium, sive Communitativorum, Dationum, & Gabellarum solutionem cogi pro nunc, & compelli volumus, quorum dies cessit à Kalendis Januarii nuper incepti Anni à Nativitate Domini millesimi septingentesimi quadragiesimi sexti, & respectivè cesserit in posterum: Quo verò ad præterita onera, Datia, & Gabellas lite pendente maturata, & non soluta, superfederi mandamus in eorum exactione, donec fuerit verà eorum quantitas coram nobis discussa, & liquidata, quam propterea discussionem, & liquidationem nobis, & supremo judicio Nostro similiter reservamus.

Cum verò præter quæstiones coram Nobis primario propositas, & ut supra definitas, peculiariter pro parte Bononiensis Regiminis, atque Administratorum Datii magni, quod vulgò *Gabella Grossa* nuncupatur, à Nobis postulare, ut Medicinensibus, eorumque Unitis, Opificia diversarum specierum tam introducta, quam fortè imposterum introducenda, omnino prohiberentur; propter damnum inde resultans tum respectu dationum, quæ ab illis ratione pendentiæ litis denegabantur, tum quoad merces exteras, quæ contra Edictorum, Bannimentorum, aliarumque Provincialium Ordinationum leges, fraudulenter, & præterita immunitatis obtentu, introduci, & retineri dicebantur, tum denique propter earundem mercium extractionem, & disseminationem, quæ simili arrogata exemptione, per loca Bononiensis Provincia, cum publico, privatoque damno fieri asserebantur; Nos in hoc quoque supremum judicium Nostrium proferentes, opificia cujusvis generis Terris, aut Territoriis Medicinæ, Villafontanæ, & Ganzanighi, earumque Incolis, & Habitatoribus, sive jam introducta, sive imposterum introducenda, tamquam ad publicam utilitatem, & universalem commodum tendentia, nullatenus interdicens. Quia tamen propter hoc nullum ipsi Civitati damnum, seu præjudicium in juribus suis irrogari

Et quid respectu onerum præteritorum.

Præservat in dicto Oppido, & Terris ea opificia, quæ soli Civitati non sunt attributa.

posse intendimus: Idcirco à supradicta permissione excipimus, & pro exceptis, & non comprehensis haberi volumus omnia, & singula Opificia, omnesque, & singulas Artes, quæ ex concessione Apostolica soli Civitati hæcenus indulta fuerunt, aut imposterum attribuentur, atque adeo in ipsa Civitate dumtaxat exerceri possunt, vel poterunt, privative, & exclusive ad reliqua loca Comitatus Bononiæ. Ne autem in iis quoque, quæ, ut supra permilla sunt, fraus ulla committatur quoad Onera, Dacia, & Gabellas, quibus præfatas Terras obnoxias esse declaravimus; Magistratibus Civitatis, ac dictorum Onerum, Dationum, & Gabellarum Administratores, ad quos spectat, & prout spectat, præcipimus, & mandamus, ut eorumdem Dationum, Gabellarum, & onerum exactiõni fidelis incumbant, dictasque Terras, & earum Homines ad illorum solutionem omnino adstringant, cum eadem prorsus potestate, qua reliquos Comitatus, Terras, & Homines, eisdem Oneribus, Datis, & Gabellis obnoxios, cogunt, & adstringunt: Nec non pro fraudibus evitandis, aut detegendis, in Terris, vel Territoriis præfatarum Communitatum, & ubi magis opportunum reputaverint, Officiales, & Inspectores cum opportunis facultatibus ad sui libitum deputent, atque retineant.

Utrique demum Parti super præmissis omnibus perpetuum silentium imponimus, atque os occcludimus, utque præsentis literæ plenarium semper effectum, & executionem obtineant, palam edicimus, & declaramus, quidquid à Nobis in eisdem literis sancitum, & definitum fuit, non solum pro recta Justitiæ administratione, & ea, qua fingimur supremi Judicis auctoritate decisum à Nobis, ac definitum fuisse, sed etiam pro Communi Bononiensis Provinciæ utilitate, aliisque de Causis superius memoratis, motu proprio, ac plenissima, quæ Nobis divinitus concessa est, supremi Principis potestate à Nobis statutum, decretum, atque sancitum esse.

Perpetuum
silentium
utrique Parti
impositum.

Clausulæ.

Decernentes præsentis literas, etiam ex eo, quod prædictæ Partes, & alii quicumque in præmissis quomodolibet interesse habentes, vel habere prætendentes, illis non consenserint, vel etiam, quantum forsitan optassent, auditi non fuerint, aliaque quavis de causa quantumvis juridica, & legitima, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut ex quocumque capite à jure, vel factò, aut Statuto, seu consuetudine aliqua resultantem, seu etiam enormis, enormissimæ, & totalis læsionis, aut quocumque alio colore, etiam in corpore juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vicio, seu intentionis nostræ, aut alio quocumque defectu notari, impugnari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperiitionis oris, reductionis ad viam, & terminos juris, aliudve facti, gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concessio, & impetrato, quempiam uti, seu se juvare in Judicio, vel extra posse; sed easdem præsentis, omniaque, & singula in eis constituta, decreta, & definita, semper, & perpetuo valida, firma, & efficacia existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & quomodolibet spectabit in futurum, inviolabiliter observari, eisque omnino acquiesci. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, nec non ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales etiam de Latere Legatos, & Vice-Legatos, atque alios quavis auctoritate, & potestate fungentes, ac dignitate, & honore

fulgentes, in quavis causa, & instantia, sublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, definiri, & interpretari debere, irritum quoque, & inane, si secus super his, vel eorum aliquo a quoque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca Dilecto Filio Nostro Georgio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali ab Auria nuncupato, Nostro, & Sedis Apostolicæ de Latere Legato Bononiæ commoranti, expressè committimus, quatenus statim visis præsentibus, ad immediatam, & integram earum executionem, quocumque judiciali actu postposito, brachium suum fortiter, & efficaciter impertiat, sicque ipsum Georgium Cardinalem Legatum, ceterosque pariter ejus successores in perpetuum pro tempore futuros Legatos, ac Vicelegatos, quoties, & quodcumque requisiti fuerint, sua auctoritate semper adesse volumus, & mandamus, ut quilibet a Nobis sive respectu Jurisdictionis, sive respectu solutionis onerum Cameralium, & Communitativorum, omnisque generis Dationum, & Gabellarum, per ipsas præsentis definita, & constituta sunt, expeditum, & plenarium finem, & effectum omnino fortiantur, & obtineant, quocumque recursum, appellationem, seu inhibitionem cujusvis Judicis, & Tribunalis, omnino posthabitis, & non attentis, præterquam commissiõne nostra dumtaxat, aut successorum nostrorum manu signata.

Commissio
Cardinali Le-
gato pro
tempore pro
præmissorum
observantia.

Non obstantibus, quatenus opus sit, de non tollendo jure quaesito, aliisque nostris, & Cancellariæ Apostolicæ regulis, ac recolenda memoriæ Pii Papæ IV. Prædecessoris nostri de gratis interesse prædictæ Cameræ Apostolicæ quomodolibet concernentibus in eadem Camera registrandis, & insinuandis, aliisque Apostolicis, etiam in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, nec non Civitatibus, & Provinciæ Bononiensis, ac Communitatum prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis respectivè Statutis, Consuetudinibus, usibus, & stabilimentis, Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, illis, earumque Præfidentibus, & Personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, etiam per modum Statuti, & perpetuæ ordinationis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis; Privilegiis pariter, Diplomatis, Literis Patentibus, Capitulis, Conventionibus, Decretis, Sententiis, & aliis contentis in libro, cui Titulus: *Privilegia, Exemptiones, & alia ad favorem Communitatis Medicinæ*: Bononiæ impresso Anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo, Decisionibus quoque, & Sententiis editis contra Administratores Gabellæ grossæ prædictæ coram Buratto, & Ubaldo antedictis, ac rescriptis omnibus prædictæ Cameræ Apostolicæ, & Judicatis quibuscumque cujusvis Judicis, & Tribunalis quacumque potestate fungentis, etiam Legati à Latere, Vicelegati, & Governoris Generalis: Quibus omnibus, cæterisque contrariis quibuscumque, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per Clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso,

Derogatio
contrariis.

& forma in illis tradita, servata, inferti forent, præsentibus pro plenè, ac sufficienter expressis, & infertis habentes, illis aliàs in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè, ac latissimè, & plenissimè motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus harum serie derogamus; Eaque respectivè, quatenus præsentibus Nostris Literis quomodolibet adversari comperiantur, irritamus, revocamus, abrogamus, & abolemus.

Voluimus autem, ut earundem præsentium Transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ definitionis, sanctionis, declarationis, Constitutionis, Decreti, Statuti, Mandati, abrogationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo sexto, septimo Idus Martii Pontificatus Nostri Anno VI.

J. Datarius,

Pro D. Card. Passioneo.

Joannes Florinus Substitutus.

VISA DE CURIA

I. C. Boschi.

J. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Fides præstanda transumptis.

Sanctio.

Die 9. Martii 1746.

XVII.

De Retinenda Crucifixi Salvatoris Imagine palam & visibiliter exposita super Altaribus, ad quæ Missarum Sacrificia peraguntur.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & Ordinariis Ditionis Ecclesiasticæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

ACCIPIMUS præstantium Virorum testimoniis jampridem in quibusdam Pontificiæ Ditionis Civitatibus inductam esse consuetudinem, quæ licet pietatem, ac religionem præferat, Ecclesiæ tamen institutis, ac disciplinæ plurimum adversatur. Idem Nos ipsi deprehendimus in aliquibus Ecclesiis hujus nostræ Romanæ Urbis, & aliis pariter, quæ Episcopis Suburbicariis subjiciuntur. Quapropter muneris Nostro deesse magnoperè videremur, nisi de hac remoneretur illi, qui pro spiritali hujus Civitatis regimine Ministri a Nobis constituti sunt, & alii, qui Suburbicarios Episcopatus, vel alterius Civitatis in Ditione Pontificia sedem obtinentes curam gerunt animarum.

In Altaribus, quæ per Ecclesias erecta sunt, & in quibus Sacrum fieri consuevit, præter majorem Tabulam, quæ vel depictam, vel incisam exhibet imaginem Sancti, in cujus nomen, & memoriam Altare consecratum est, adjungi cepit alia minor Tabula, in quâ vel coloribus exprimitur, vel ære, ligno, aut marmore inciditur Effigies alterius Sancti, itaut Crux auferatur, quæ, juxta Rubricas, inter Candelabra collocari debet: Cum verò neminem lateat,

rem Divinam confici non posse, nisi Crux cum Imagine Sanctissimi Crucifixi super Altari constituitur, hinc minori Tabulæ superadditur exiguus adeo Crucifixus, ut neque Presbyteri celebrantis oculis facillè occurrat, neque ab ullo alio distingui fermè possit, nisi hic diligenter perscrutetur, utrum super Altari revera Crucifixi Imago proposita fuerit.

Equidem non improbamus, quod idem Altare in plurium Sanctorum nomen, ac memoriam dedicetur, quodve in majori Tabula aut unus tantum, aut plures etiam Sancti pingantur, vel denique, quod alia minor Tabula collocetur inferior, aut alio quocunque modo, ubi unus, vel plures Sancti Fidelium venerationi proponantur. Illud permittere nullatenus possumus, quod Missæ Sacrificium in his Altaribus celebretur, quæ careant Imagine Crucifixi, vel ipsa incommode statuatur ante Presbyterum celebrantem, vel ita tenuis & exigua sit, ut ipsius Sacerdotis & Populi assistentis oculos penè effugiat: Id enim alienum est a Legibus, & Institutis Ecclesiæ, quæ in Rubricis, aliisque Ecclesiasticis Sanctionibus continentur: Id etiam maxime contrarium est Sacræ antiquitati, & Ecclesiarum, etiam Orientalium, consuetudini; itaut certissimum sit violari Leges Ecclesiæ, si exigua solum Imago Crucifixi præfigatur minori Tabulæ, vel Statuæ Sancti, qui superadditur, ut illum Fideles venerentur.

In Rubricis Missalis tit. de præparatione Altaris, & ornamentorum ejusdem, hæc leguntur: Super Altare collocetur Crux in medio, & Candelabra saltem duo cum Candelis accensis hinc & inde in utroque ejus latere. In Romano Pontificali titul. de Consecratione electi in Episcopum; cum sermo est de Altari, ubi consecrandus Episcopus Sacrum operatur usque ad Offertorium, quo peracto Missæ Sacrificium prosequitur in alio Altari, ubi Episcopus consecrans rem Divinam facit; in eo, inquam, Pontificali hæc habentur: In Cappella verò minore pro Electo, quæ a majore debet esse distincta, addatur Altare cum Cruce, & duobus Candelabris. Cereemoniale autem Episcoporum postquam lib. 1. cap. 12. commemoravit Candelabra, & Candelas, hæc addit: In quorum medio collocabitur Crux ex eodem metallo, & opere, præalta, itaut pes Crucis æquet altitudinem vicinorum Candelavorum, & Crux ipsa tota Candelabris supereminet, cum Imagine Sanctissimi Crucifixi versa ad anteriorem Altaris faciem.

Nos ipsi verba fecimus de hoc veteri ritu collocandæ Crucis in Altari, cum Sacrum peragitur, in nostris Commentariis De Sacrificio Missæ, quæ Italico sermone a Nobis confecta fuerunt par. 4. sect. 1. num. 17. ac sequentibus: Plura deinde addidimus sect. 1. §. 18. & 19., cum ipsa latine reddita lucem iterum publicam adspexerunt. His etiam adjungimus, ob vetustatem præsertim hujusce Ritus, tantam venerationem, cultumque semper exhibitum fuisse Cruci, quæ in medio Altari collocatur, cum Missæ Sacrificium conficitur, ut Novatores ipsi magis infensi, illam de medio auferre pertinuerint, cum suam Coenam instituunt; hæc testatur Gretserus in suo Tractatu de Cruce cap. 23. tom. 1. ejus editionis, quæ postremò typis vulgata fuit.

Si verò disciplinam Orientalium inspiciamus, Græcis in more positum est, ut ad Portam Regiam Sanctuarii utroque latere Imagines Christi Domini, ac Beatæ Virginis, & super Altari Crucem unâ cum Libro Sanctorum Evangeliorum constituent: In Lyturgia verò Copto-Arabica, quæ desumpta ex manuscriptis Codicibus Vaticanis impressa fuit anno 1736. in Collegio Urbano de Propaganda Fide, pag. 33. indicitur Sacerdoti celebranti, ut Benedictionem

Pont. improbare non intendit, ut plures Sancti in uno Altari Fidelium venerationi proponantur.

Sed ad Missæ Sacrificium celebrandum non permittit, ut parva Crux super Altari ponatur.

Præceptum Rubricæ Missalis in hac parte.

Item Pontificalis Romani.

Item Cereemonialis Episcoporum.

Scientia Pontificis in ejus Opere de Sacrificio Missæ.

Concordant Ritus Orientalium.

Causa scribendi desumitur ex consuetudine, quæ licet pia, Ecclesiæ tamen disciplinæ adversatur.

In Altaribus præter majorem Tabulam, alia minor collocatur, & Crux inter Candelabra posita auferatur, & illius loco parva Crux minori Tabulæ superadditur.